

VIBORG
KOMMUNE

§ 12 Miljøgodkendelse
af
besætning med æglæggende høns
på
Koldkurvej 7
7470 Karup

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	2
Datablad	4
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2 Afgørelse.....	5
1.3 Ikke teknisk resumé.....	7
1.4 Offentlighed.....	8
1.5 Beskrivelse af husdyrbruget.....	8
1.6 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	9
1.7 Gyldighed	9
1.8 Retsbeskyttelse.....	10
1.9 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	10
2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	11
2.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	11
2.2 Placering i landskabet.....	12
3 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	13
3.1 Husdyrhold og staldindretning.....	13
3.2 Ventilation.....	15
3.3 Fodring	16
3.4 Energi- og vandforbrug	18
3.5 Spildevand herunder regnvand	20
3.6 Affald	21
3.7 Råvarer og hjælpestoffer.....	22
3.8 Driftsforstyrrelser eller uheld	23
4 Gødningsproduktion og -håndtering	24
4.1 Gødningstyper og mængder.....	24
4.2 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning.....	24

4.3	Anden organisk gødning.....	25
5	Forurening og gener fra anlægget	26
5.1	Ammoniakpåvirkning af naturen	26
5.2	Lugt.....	27
5.3	Fluer og skadedyr.....	28
5.4	Transport.....	29
5.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	29
5.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	31
5.7	Lys	31
5.8	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav	33
6	Påvirkning fra arealerne.....	34
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	35
8	Egenkontrol og dokumentation.....	41
9	Husdyrbrugets ophør.....	42
10	Samlet konklusion.....	43
11	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	44
11.1	Godkendelsens gyldighed	44
11.2	Klagevejledning og søgsmål.....	44
11.3	Underretning om godkendelsen	45
12	BILAG	46
	Bilag 1. Situationsplan.....	46
	Bilag 2. Naturområder	46

DATABLAD

Titel: § 12 Miljøgodkendelse af besætning med æglæggende høns, Koldkurvej 7, 7470 Karup

Dato for godkendelse: 20. november 2013

CVR-nr.: 41481153

CHR nr.: 17121

Ejendomsnummer: 791 206238

Til ejendommen hører følgende matrikler:

Ejerlav	Matrikelnummer
Koldkur Gde, Resen	2k
Resen By, Resen	8p

Adresse: Koldkurvej 7, 7470 Karup J.

Bedrifts ejer og ansøger: Hans Rauff Hansen, Tastumvej 39, 7850 Stoholm,
tlf. 97541184/20321184

Konsulent: Jens Elvstrøm, Videntretet for landbrug, Agro Food
Park 15, Skejby, 8200 Århus N, tlf. 87405000,
jne@vfl.dk

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:

Viborg Kommune
Teknik og Miljøforvaltningen – Virksomhedsmiljø
Prinsens Alle 5, 8800 Viborg
Telefon 8787 8787, miljoe@viborg.dk

Viborg den 20. november 2013

Finn Larsen
Civilingeniør

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Hans Rauff Hansen har den 14. juni 2012 søgt om miljøgodkendelse for udvidelse og omlægning af fjerkræproduktionen på Koldkurvej 7, 7470 Karup.

Ansøgningen omfatter følgende:

- Udvidelse af fjerkræbesætningen fra 38.114 til 48.150 æglæggende høns, svarende til en udvidelse fra 229,6 til 290,1 DE.
- I forbindelse med udvidelsen sker der en ændring af gødningssystemet i de 2 produktionsbygninger. Der etableres etagesystem med gødningsbånd i begge bygninger. Al gødning afsættes til biogasanlæg.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 15. juni 2012. Ansøgningen har nr. 20840 i IT-ansøgningssystemet.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse af ægproduktionen på Koldkurvej 7, 7470 Karup i henhold til de gældende regler. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i henhold til Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen meddeles med følgende centrale vilkår:

- 9. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt 48.150 æglæggende høns svarende til i alt 290,06 DE. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal opgørelser fra CHR, gødningsregnskab eller lign. for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.**
- 10. Hønsehusene (bygning nr. 10 og 14, jf. bilag 1) skal etableres med etageanlægssystem og gødningsbånd med udmugning mindst 3 gange om ugen, jf. teknologiblad fra Miljøstyrelsen.**
- 36. Der skal årligt føres journal over mængden af fraført gødning til biogasanlæg**

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen vedrørende dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer. Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er:

- at sikre at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen

- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af Kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes og at nedsætte risikoen for at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes herunder reglerne i den til enhver tid gældende Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. samt de nedenstående supplerende vilkår.

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion og arealer

Ægproduktionen på bedriften, Koldkurvej 7 udvides fra de nuværende ca. 38.114 høns til ca. 48.150 høns. Der er ingen arealer medtaget i ansøgningen, da gødningen afsættes til biogasanlæg.

Placering

Der udvides indenfor eksisterende bygninger, som består af 2 hønsehuse. Hele produktionsanlægget ligger samlet, se bilag 1.

Lugt

Lugtgeneregninger viser, at alle geneafstande er overholdt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Koldkurvej 2. Der er ca. 3.3 km til byzone i Haderup og ca. 2.8 km til samlet bebyggelse i Resen.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af transportere til og fra gården ventes ikke at stige som følge af miljøgodkendelsen. Der forventes 280 transportere pr. år.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Anlægget ligger tæt på Karup Ådal som er et habitatområde placeret sydvest for ejendommen. Afstanden er ca. 270 meter. Umiddelbart syd for anlægget ligger der et § 3 beskyttet overdrev på 1,2 ha. Projektet på Koldkurvej 7 bevirker en reduktion i ammoniakudledningen fra anlægget.

Viborg Kommune har vurderet, at ammoniakpåvirkningen fra anlægget på de omkringliggende naturarealer overholder de afskæringskriterier der er beskrevet i loven.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Der indgår ingen arealer i godkendelsen. Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistes som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen samt på og omkring udbringningsarealerne.

BAT

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at opfylde kravene om BAT, bedst tilgængelige teknik. Staldene renoveres med indførelse af etagesystem, og der etableres gødningsbånd med hyppig udmugning (3 gange om ugen), jf. teknologiblad.

For at sikre, at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet er der fastsat specielle vilkår. Det er Kommunens vurdering, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen om miljøgodkendelse på Koldkurvej 7 blev annonceret i ugeaviserne, der udkom i Viborg Kommune i uge 27 2012 med en frist på 4 uger til at komme med bemærkninger til ansøgningen. Der blev ikke modtaget bemærkninger i denne høringsfase.

Naboer til bedriften blev orienteret om ansøgningen den 22. oktober 2012 med en frist på 3 uger til at komme med bemærkninger. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Naboer blev orienteret om udkast til miljøgodkendelse den 3. oktober 2013 med en frist på 6 uger til at fremsende bemærkninger til udkastet. Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.5 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for Koldkurvej 7, 7470 Karup og omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 17121. Ejendommen har CVR nr. 41481153.

Hans Rauff Hansen ønsker at udvide og ændre sin produktion fra 38.114 høns til 48.150 høns. Gødningen opbevares i henholdsvis gyllebeholder/fortanke, gødningshus og markstak.

Produktionsomfanget øges fra 229,6 DE til 290,1 DE.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde, der indrettes som etagesystem med gødningsbånd og hyppig udmugning.

1.6 MEDDELELSESPLOIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må der ikke foretages ændringer, hverken bygnings-, arealmæssigt eller driftsmæssigt, før ændringen/udvidelsen er godkendt af Viborg Kommune.

1.7 GYLDIGHED

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at den planlagte ombygning af fjerkræstaldene er i gang, og der i et rimeligt tempo sker en udvidelse af dyreholdet.

Inden godkendelsen kan udnyttes skal vilkårene i denne godkendelse opfyldes, og der skal foreligge skriftlig aftale om afsætning af gødning fra 290,1 DE til et biogasanlæg.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse, efter udnyttelsesfristen på 2 år, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud. Derved bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 1. Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.**
- 2. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Koldkurvej 7, 7470 Karup under CVR nr. 41481153**
- 3. Den der er ansvarlig for driften skal underrette Viborg Kommune, før landbruget foretager følgende:**
  - **Ejerskifte af virksomhed**
  - **Hel eller delvis udskiftning af driftsherre**
  - **Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år**
- 4. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.**
- 5. Vilkårene skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.**
- 6. Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse**

7. **Inden godkendelsen må udnyttes, skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af 290 DE husdyrgødning fra bedriften til et biogasanlæg.**
8. **Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden, når besætningen er nået op på 290 dyreenheder,**

1.8 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.9 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

2 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Koldkurvej 2 i en afstand på ca. 290 m. Der er ca. 3.3 km til byzone i Haderup og ca. 2.8 km til samlet bebyggelse i Resen. Der er ca. 4,4 km til byzone i Vridsted.

Figur 1. Afstande.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, fortidsminde- og kirkebyggelinier.

Eksisterende anlægsdele overholder ikke de generelle afstandskrav nævnt i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 8 for offentlig vej, da den ene stald er placeret ca. 10 meter fra Koldkurvej. Endvidere er afstanden til naboskel på 20 meter, hvor kravet er 30 meter.

De aktuelle afstande sammenholdt med afstandskrav er følgende:

Ikke-almene vandforsyningsanlæg	110 m (25 m)
Almene vandforsyningsanlæg	>300 m (50 m)
Vandløb (herunder dræn) og søer	350 m (15 m)
Offentlig vej og privat fællesvej	10 m (15 m)

Levnedsvirksomhed	>300 m (25 m)
Beboelse på samme ejendom	30 m (15 m)
Naboskel	20 m (30 m)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afstandskrav til offentlig vej og til naboskel er ikke overholdt. Da bygningerne er eksisterende og ikke ændrer anvendelse, giver dette ikke anledning til bemærkninger.

Kommunen vurderer, at udvidelsen er forligelig med områdets generelle karakter og planmæssige forhold.

2.2 PLACERING I LANDSKABET

Bygningsmæssigt foretages ingen ændringer. Den ene ende af stald 10, se situationsplan i bilag 1, vil blive indrettet som gødningshus svarende til ca. 400 m².

Ejendommen ligger på kanten af Karup Ådal og med Kongenshus Hede vest for ejendommen. Ejendommen ligger ifølge kommuneplan for Viborg Kommune indenfor særligt værdifuldt landbrugsområde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommen ligger i et landskab på kanten af Karup Ådal præget af mindre landbrugsejendomme. Da der ikke foretages nybyggeri, vurderer Viborg Kommune, at der ikke vil ske forringelse af landskabelige og kulturhistoriske værdier.

På baggrund af ovenstående stilles der ikke vilkår i relation til landskabelig påvirkning.

3 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Nudrift:

Den godkendte produktion i nudrift er på 38.114 høns fordelt på 30.000 burhøns og 8.114 skrabe-høns. Dette svarer til 229,6 DE i alt.

Ansøgt drift:

Der vil ske ændring i staldsystemet, idet begge staldbygninger ændres til etagesystem med gødningsbånd og hyppig udmugning (3 gange om ugen). Den anvendte indretning lever op til kravene til BAT for fjerkræstalde. De nye stalde etableres således med gødningsbånd og hyppig udmugning samt tørring, jf. teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)".

Rotationsperioden for hønsene er 60 uger med 3 ugers tomgang, og der er forudsat en dødelighed på 7 %.

Det ansøgte dyrehold er præciseret i nedenstående skema.

Tabel 1. Dyrehold

DYREHOLD OG STALDTYPE FOR ANSØGT DRIFT	Staldafsnit nr.	Antal årsdyr	Antal stipladser	DE
Æglæggestald	10	25.000	27.000	150,6
Æglæggestald	14	23.150	25.000	139,46
Dyreenheder i alt				290,1

Ansøgers valg af staldsystem er sket ud fra en nøje afvejning mellem dyrevelfærd, miljø, arbejdsmiljø, økonomi og daglig drift. Hele projektet forudsætter, at dyrene har en høj sundhedsmæssig status. Dyrevelfærd har sammen med miljømæssige konsekvenser været afgørende for valg af staldsystem.

Den valgte stald, volierestald med gødningsbånd, giver et godt miljø for hønsene med lav ammoniakindhold i luften og god dyrevelfærd.

Det valgte staldanlæg har følgende fordele:

- Gødningen tørres hurtigt ned i lighed med BAT-beskrivelsen for berigede buranlæg. Herved sikres lav ammoniakindhold i luften i stalden.
- Lavt ammoniakindhold i luften bevirker et lavt fjertab hos hønsene og en lav ammoniakemission fra staldanlægget.
- Lille fjertab hos hønsene indikerer god dyrevelfærd og god trivsel.
- Det valgte staldanlæg giver hønsene stor bevægelsesfrihed.

Ifølge Teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)" forventes gødningstørring at reducere lugtemissionen og støvkonzentrationen i stalden i forhold til traditionelle staldanlæg med skrabeægsproduktion.

Arbejds miljøet i staldene forventes at blive godt, da støv- og lugtgenerne forventes at være lavere end i referencestaldene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende dyrehold på Koldkurvej 7 består af en fjerkræbesætning med æglæggende høns i gulvdrift som hhv. burhøns og skrabehøns. Der er tale om en udvidelse på 60,5 DE op til 290,1 DE.

Variationer i dyreholdets størrelse og sammensætning vil forekomme indenfor året og mellem årene. En produktion af ovennævnte størrelse kan ved sygdomme, produktionsomlægninger som følge af ændrede kontraktvilkår eller lignende være afhængig af muligheden for tilpasninger.

Inden for fjerkræbrug findes der flere BAT teknologiblade udarbejdet af miljøstyrelsen, bl.a. "etasystem ved ægproduktion", omhandlende høns, der ikke er i bur. Dette system er valgt i begge staldbygninger på Koldkurvej 7.

Gødningen fjernes ved hjælp af gødningsbånd, hvor den faste gødning udmuges 3 gange ugentlig svarende til 75 % af den totale gødningsproduktion. Ammoniakudledningen reduceres med 60 % i forhold til nudriften, selvom besætningen udvides.

Ved tilsyn vil der blive foretaget aflæsning af timetæller eller energimåler til kontrol af udmugningshyppighed samt kontrol af driftsjournal.

Viborg Kommune vurderer at staldindretningen lever op til BAT-kravene beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Det vurderes, at gødningshåndtering i staldene m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen og de tiltag der er beskrevet i denne godkendelse. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldindretning og drift ud over de stillede.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrhold og staldindretning:

9. **Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt 48.150 æglæggende høns svarende til i alt 290,06 DE. I forbindelse med afholdelse af de regelmæssige tilsyn skal opgørelser fra CHR, gødningsregnskab eller lign. for hele den animalske produktion på bedriften, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.**
10. **Hønsehusene (bygning nr. 10 og 14, jf. bilag 1) skal etableres med etageanlægssystem og gødningsbånd med udmugning mindst 3 gange om ugen, jf. teknologiblade fra Miljøstyrelsen.**
11. **Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.**
12. **Der skal føres logbog, hvori følgende registreres:**
  - **tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt)**
  - **enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed**
13. **Tilsynsmyndigheden skal underrettes såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 30 dage.**
14. **Logbogen skal opbevares i mindst 5 år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.**

3.2 VENTILATION

Ventilationen er etableret som vægmonteret afkast, 4x2 stk., med et luftskifte på 18.000 m³/time

I forbindelse med omlægning af produktionen til etageanlæg renoveres ventilationsanlægget. Der opsættes et ventilationssystem med EC-ventilatorer. Denne motortype er meget energieffektivt, da den kan reguleres i ydelse. Der opnås en energimæssig besparelse, selv om dyreholdet øges.

Ventilation udgør 85 % af strømforbruget på ejendommen. For at maksimere effekten af ventilationen rengøres de mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan reguleres i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges ind i en styringscomputer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for ventilation i fjerkræstalde er, at

- optimere ventilationssystemet i hver stald
- undgå modstand i ventilationssystemerne ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilator

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår lever op til BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for ventilation:

- 15. Ventilationssystemet skal inspiceres og rengøres efter hvert holdskifte. Dato skal registreres i logbogen**

3.3 FODRING

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fjerkræfodring.

Der anvendes fasefodring for at opfylde hønsenes krav til næringsstoffer til tilvækst og reproduktion. Der anvendes op til 3 blandinger af tilskudsfoder tilsat fytase. Der anvendes korn tilsat koncentrat.

Foder opbevares i siloer placeret ved bygningerne (se bilag 1).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT vedr. foder

I henhold til EU-kommisionens referencedokument (BREF) om BAT for intensivt hold af fjerkræ, er det BAT at:

- Benytte fasefodring
- Tilsætte fytase til fodret
- Råprotein indholdet i foderet er 15,5 – 16,5 % i perioden 18-40 uger og 14,5-15,5 % i perioden 40+ uger
- Totalfosforindhold i foderet er 4,5-5,5 g/kg i perioden 18-40 uger og 4,1-5,1 g/kg i perioden 40+ uger

Miljøstyrelsen har udarbejdet 2 teknologiblade for fodring af æglæggende høns, hhv. om fosforindhold og indhold af råprotein i foder.

På Koldkurvej 7 forventes et foderforbrug på ca. 113 gram pr. høne pr. dag, hvilket er lavere end normen. Der forventes en højere ægproduktion, 20,3 kg æg pr. høne, end normen.

Råprotein

Af teknologibladet for råprotein fremgår det, at BREF-dokumentets angivelse af proteinniveauet for høns i perioden 18-40 uger er urealistisk lav, og det i en kort periode fra 18 til 28 uger er nødvendigt at anvende op til ca. 180 gram råprotein pr. kg. foder, mens niveauet for resten af perioden vurderes at kunne holdes indenfor det anbefalede BREF niveau. BAT-niveauet i teknologibladet er for skra-behøns sat til 152 gram pr. kg. foder.

Der er i ansøgningssystemet indtastet egne oplysninger (udover normen) for foderforbrug, råprotein og kg. æg pr. høne.

Der er i ansøgningen regnet med et råproteinindhold i foderet på 153 g pr. kg foder.

Fosfor

Af teknologibladet for fosfor hos æglæggende høns er fastlagt et fosforniveau 2 (skrabe- og fri-landshøns) på gennemsnitlig 4,2 g fosfor pr. kg foder. Dette forudsætter dog et foderforbrug på 130 gram pr. høne pr. dag. På Koldkurvej 7 forventes et foderforbrug på ca. 113 gram pr. høne pr. dag, hvilket betyder, at fosforindholdet pr. kg foder skal øges forholdsæssigt. Der er regnet med normal for fosforindhold svarende til 4,7 g pr. kg foder.

For at kunne dokumentere at indholdet i foderet er på niveau med BAT stilles vilkår om, at der skal foreligge en logbog indeholdende, data om ind- og udsætning af dyr, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk foderforbrug samt indhold af råprotein og fosfor pr. kg, foder i de enkelte foderblandinger samt en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder på årsbasis.

Viborg Kommune vurderer, at fodringsstrategien opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for foder:

- 16. Råproteinindholdet må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt være 153 gram pr. kg foder (skrabeægproduktion med gennemsnitlig foderoptagelse på 113 gram/høne/dag)**
- 17. Fosforindholdet må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt være 4,7 gram pr. kg foder (skrabeægproduktion med gennemsnitlig foderoptagelse på 113 gram/høne/dag)**
- 18. Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk eller planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder i de enkelte foderblandinger**
- 19. Der skal som minimum være en blandeforskrift eller en indlægsseddel for hver foderfase, der har været anvendt. Sedlerne skal gemmes sammen med logbogen**
- 20. Der skal hvert år, eventuelt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskab, laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i en logbog**
- 21. Det gennemsnitlige indhold kan beregnes enten fra den planlagte fordeling af foderblandinger, eller ud fra det faktiske foderforbrug af de anvendte blandinger**
- 22. Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende**

3.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Energi

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der er således ikke fast monteret varmesystem i staldene.

Fravalg af varmegenindvinding:

Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes. Alle dyr vil have samme alder i staldanlægget.

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan reguleres i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Strømforbrug i nudrift: 350.000 kwh

Strømforbrug i ansøgt drift: 270.000 kwh (anslået)

Belysning

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd.

Der opsættes lysstofrør (sparepærer) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab. Der er ingen LUXstyring (dagslysregulering), da der ikke er vinduer eller lysplader i produktionsdelen.

Tilvalg af BREF

Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alder/udviklingstrin.

Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin.

Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys, som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.

Lysset over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljølovgivning.

Staldbelysningen er styret separat.

Ventilation

I forbindelse med omlægningen af produktionen til etageanlæg renoveres ventilationsanlægget. Der opsættes et ventilationssystem med EC-ventilatorer.

Denne motortype kan meget energieffektivt reguleres i ydelse. Der opnås således en besparelse selv om dyreholdet øges.

Ventilation udgør ca. 85 % af strømforbruget på ejendommen.

Vand

Vandforbruget i ansøgt drift anslås til 4.000 m³/år og ca. 200 m³/år til vask af servicepakkerum og stald.

Vandteknologi på anlæg

Der er drikkeventiler, hvor vandtrykket kan justeres, således vandspild undgås.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fjerkræproduktion er omfattet af et BAT-notat (BREF-dokument). Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er BAT for reduktion af vandforbrug at foretage rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere, udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild, registrering af vandbrug gennem måling af forbrug og detektering og reparation af lækager.

BAT for reduktion af energiforbrug er isolering af staldbygninger, anvendelse af højtryksrensere, anvendelse af lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, samt temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

For at leve op til kravene om BAT skal der løbende være opmærksomhed på energiforbrug og management på ejendommen. Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles derfor vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der skal være fokus på at reducere forbruget.

Energiforbruget til ventilation og til kølerum vil udgøre en stor del af det samlede energiforbrug, og der vurderes at være behov for at stille vilkår om, at anlæggene kontrolleres en gang om året efter producentens anvisning, evt. af et autoriseret firma.

Viborg Kommune vurderer, at driften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til vand- og energiforbrug beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Kommunen vurderer samlet, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Det vurderes endvidere, at der i forbindelse med bedriftens indretning er taget hensyn til muligheden for begrænsning af energi- og vandforbruget.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

- 23. Ejendommen skal minimum en gang om året føre register over forbrug af el og vand samt andre relevante ressourcer. Registreringen skal gemmes i 5 år.**
- 24. Ventilationsanlægget og kølerum til æg skal kontrolleres hvert år og vedligeholdes efter producentens anvisning, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrolrapport alternativt egenregistrering af eftersynene skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.**

3.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Til rengøring af æglæggestalde og servicebygning bruges ca. 200 m³ vand om året – der tørrengøres hovedsageligt. Vaskevand fra staldvask afledes til gylletank. Vaskevand fra servicerum afledes til sivedræn.

Tagvand afledes til jordoverfladen.

Sanitært spildevand afledes til septiktank, og derfra til sivedræn

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at vaske- og rengøringsvand fra ægpakkeri er at betragte som restvand i henhold til definitionerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Restvand skal opsamles i separat beholder eller i en gødningsbeholder og må anvendes i overensstemmelse med reglerne for restvand. Der stilles vilkår om at opsamlingsbeholderen skal tømmes regelmæssigt, så den ikke løber over.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for spildevand.

- 25. Al vask af maskiner og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til opsamlingsbeholder.**
- 26. Rengøringsvand fra ægpakkeri/servicebygning skal ledes til gødningsbeholder eller separat opsamlingsbeholder og må anvendes i overensstemmelse med reglerne for restvand, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.**

3.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om affaldsmængder efter udvidelse:

Tabel 2. Affaldsmængder.

EAK-kode		
Lysstofrør & elsparepærer	20 01 21	50-150 stk
Spraydåser	16 05 04	0-10 stk
Spildolie	13 02 08	0-1 l
Pesticidrester	20 01 19	0 kg
Oliefiltre	16 01 07	0 kg
Batterier – alle typer	20 01 33	0-2 kg
Pap	15 01 01	0-10 kg
Papir	15 01 01	0-10 kg
Jern og metal	02 01 10	0-10 kg
Olietromler – tomme	15 01 04	0 stk
Olietanke – tomme	15 01 04	0 stk
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	0-10 kg
Plast (afdækning m.v. skal være rysterent og bundtet i håndterbare bundter)	15 01 02	0-10 kg
Paller	15 01 03	0-10 stk
Malet og/eller lakeret træ	17 02 01	0-10 kg

Der er kun to hovedgrupper af affald der produceres på ejendommen hvert år, døde dyr og lysstofrør/sparepærer.

For disse fraktioner er der ingen ændring i forhold til den eksisterende produktion, dog må forventes en større mængde døde dyr ved en øget produktion.

Der forventes en mængde døde dyr på mellem 4-8.000 kg/år.

Døde dyr opbevares i lukkede plastcontainere, der vaskes efter hver tømning. Døde dyr afhentes ca. hver 14. dag.

For de øvrige affaldstyper er der meget begrænsede mængder, og de fremkommer ikke hvert år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bortskaffelse af affald fra bedriften skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ. Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007.

Kommunen vurderer at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden når de stillede vilkår opfyldes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for affald

- 27. Håndtering og opbevaring af affald må ikke give anledning til forurening af jord, grundvand eller overfladevand.**
- 28. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.**

3.7 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

Der forefindes ingen pesticider på ejendommen. Olie og olierester opbevares efter gældende forskrifter. Der er kun ganske få maskiner på ejendommen. Der er en 1.200 l overjordisk olietank årgang 2008 i tilknytning til boligen på ejendommen. Tanken står garagen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der stilles vilkår om, at håndtering af olie og brændstof skal foregå på en måde, således der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand eller undergrund. Viborg Kommune vurderer, at der med de stillede vilkår og ovenstående beskrevne drift er minimal risiko for forurening med olie.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for råvarer og hjælpesoffer

- 29. Bedriftens olier og kemikalier skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, tydelig mærket med angivelse af indhold. De skal opbevares afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den største benyttede beholder.**

- 30. Tankning skal til enhver tid ske under opsyn på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.**

3.8 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Der er ingen gylletanke som er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, § 19, om risikobeholdere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udover at være BAT, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som olie-spild og store som f.eks. brand, hærverk o.l.

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen kan indsendes efter meddelelse af miljøgodkendelse uden dette indebærer risiko for miljøet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser og forebyggelse af uheld:

- 31. Pumpning af dieselolie mm. skal ske under opsyn.**
- 32. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes til godkendelse til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter godkendelsen er udnyttet. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mfl. og udleveres til evt. indsatsleder / miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.**

4 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

4.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

Produktionen af husdyrgødning i nudriften på ejendommen består af gylle, dybstrøelse og fast gødning. For den ansøgte produktion ændres sammensætningen til dybstrøelse og fast gødning.

I nedenstående tabel gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 3. Husdyrgødning.

<i>GØDNINGSTYPE</i>	<i>Kg kvælstof</i>	<i>Kg fosfor</i>	<i>DE</i>
<i>Produceret fast gødning</i>	<i>18450,56</i>	<i>5405,68</i>	<i>217,54</i>
<i>Produceret dybstrøelse</i>	<i>5714,77</i>	<i>1805,23</i>	<i>72,51</i>
<i>Afsat fast gødning til biogas</i>	<i>18450,56</i>	<i>5405,68</i>	<i>217,54</i>
<i>Afsat dybstrøelse til biogas</i>	<i>5714,77</i>	<i>1805,23</i>	<i>72,51</i>
<i>I alt til rådighed for egne arealer</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Der produceres ca. 110 tons dybstrøelse og ca. 560 tons fast gødning årligt på ejendommen. Dybstrøelsen og den faste gødning afsættes til biogasanlæg. Gødningen opbevares inden afhentning i et eksisterende møddingshus på 400 m² (se bilag 1). Gødningshuset tømmes regelmæssigt, og der foretages fornøden inspektion og vedligeholdelse.

4.2 OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Det er BAT, jf. BREF for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, at udforme lagringsfaciliteterne for gødningen med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.

For gødningsstakke, der altid er placeret på samme sted, enten i anlægget eller på marken, er det BAT, at

- anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske, og
- placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.

Hvis der er behov for at lagre fjerkrægødning, er det BAT at lagre tørret fjerkrægødning i et gødningshus med et tæt gulv og med tilstrækkelig ventilation.

Ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT krav vedrørende lagring af husdyrgødning.

Der er et mindre ammoniaktab fra et gødningshus frem for en møddingsplads og dermed fastholdes gødningens næringsværdi i større grad. Dette skyldes et lille luftskifte over gødningsoverfladen pga. et tæt hus, og at gødningen ikke fugtes yderligere af regnvand. Derved dannes der mindre ammoniak med mindre emission til følge.

Gødningen skal opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand, og det er oplyst at der sker oplagring i gødningshus med fast bund og afløb til beholder. Opbevaringen skal i øvrigt leve op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til opbevaring og udbringning af husdyrgødning beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrgødning:

- 33. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.**
- 34. Fast gødning og dybstrøelse skal opbevares i lukket gødningshus med fast bund og afløb til beholder.**
- 35. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og om muligt udvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.**
- 36. Der skal årligt føres journal over mængden af fraført gødning til biogasanlæg**

4.3 ANDEN ORGANISK GØDNING

Der modtages ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft, e.l. på bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Såfremt der ønskes tilladelse til udspredning af anden organisk gødning, skal der anmeldes til Viborg Kommune, som vurderer, om der er behov for at stille yderligere vilkår.

5 FORURENING OG GENER FRA ANLÆGGET

5.1 AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUREN

Det generelle ammoniakkrav.

Husdyrbruget opfylder ifølge beregninger i IT-ansøgningssystemet det generelle reduktionskrav på 30 % med hensyn til ammoniakfordampning i forhold til det pågældende referencestaldsystem - jævnfør bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (med senere ændringer). Kravet overholdes med stor margin. Den samlede emission er beregnet til 3.045 kg N/år, og meremissionen er beregnet til – 2.108 kg N/år.

Det generelle ammoniak-reduktionskrav opfyldes blandt andet ved, at der er etableret gødningsbånd i staldene med udmugning 3 gange om ugen. Jævnfør teknologiblad ”Hyppig fjernelse af gødning fra berigede bure til ægproduktion” vurderes, at mængden af ammoniak i stalden reduceres med 36 procent i forhold til det indtastede gulvsystem ”Voliere med gødningsbånd.

Natur.

På bilag 2 ses, hvor de nærmeste naturarealer ligger omkring anlægget.

Det nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. 40, Karup å, der er beliggende ca. 270 meter syd sydvest for anlægget. Selve ådalen i området syd sydvest for Koldkurvej 7 er relativt smal. På de yderste stykker ligger der en mosaik af engarealer og arealer, der går over i mosekarakter. Habitatområde nr. 40 ligger som en meget smal afgrænsning langs Karup Å. I habitatområdet er der lavet flere DEVANO registreringer, der potentielt er beskyttet efter § 7 stk. 1 (kategori 1 natur).

På det øvre tørre stykke er der flere slugter ned mod Karup Å, hvor der er registreret flere § 3 beskyttede overdrev. Det nærmeste overdrev starter umiddelbart syd for staldene og strækker sig ned til ådalen. Flere af overdrevene er registreret som værende Kategori 2 natur. Det vurderes, at der er tale om en fejlregistrering, da de enkelte overdrev ikke er over 2,5 ha og ikke tilnærmelsesvis er sammenhængende. Nærmeste regulære Kategori 2 natur ligger ca. 1,5 km nord nordøst for anlægget. Der er ikke ammoniakfølsomskov (kategori 3 natur) i nærheden af anlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Fjerkræproduktion er traditionelt set kendetegnet ved et relativt stort ammoniaktab. Dette hænger bl.a. sammen med den staldindretning, der typisk blev anvendt for år tilbage. Staldindretningen på Koldkurvej 7 ændres til et mere moderne anlæg med gødningsbånd, hvorved gødningen fjernes hyppigt, og ammoniaktabet mindskes derved betragteligt. Samlet betyder dette, at selv om dyreholdet udvides, sker der samtidigt en reduktion i ammoniakudledningen og dermed en mindre påvirkning af de omkringliggende naturarealer.

Med de afskæringskriterier, der er fastsat i godkendelsesbekendtgørelsen betyder dette, at det umiddelbart kun er kategori 1 og kategori 2 natur, der er aktuelt at vurdere belastningen på i denne godkendelsessag. Kategori 1 og 2 natur skal vurderes ud fra totalbelastningen, mens kategori 3 natur skal vurderes ud fra merbelastning, der i dette tilfælde er negativ.

Ammoniakberegninger til de DEVANO registreringer, der ligger ved Karup Å, viser en totalbelastning på ikke over 0,6 kg N/ha/år. Beregningen er foretaget til et overdrev, der ligger nærmere anlægget. Af beregningsmæssige årsager er det ikke muligt at foretage beregningen direkte til DEVANO-registreringerne. Kravet til totalbelastningen på DEVANO-områderne er maks. 0,7 kg N/ha/år.

Overdrevet umiddelbart syd for anlægget er på ca. 1,3 ha og således ikke stort nok til at kunne registreres som et § 7 overdrev. Generelt er kravet en maks. merbelastning på 1 kg/N/ha. Da merbelastningen er negativ, vil belastningen på overdrevet falde.

Generelt vurderes det, at udvidelsen ikke påvirker de naturarealer, der ligger omkring staldanlægget.

5.2 LUGT

Der forventes ikke væsentlige lugtgener fra produktionens anlæg, men der vil være en emission af lugt fra stalden. Lugtgenerne kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr. De primære lugtkilder på et fjerkræbrug er stalde, gyllebeholdere og gylleudbringning.

Ansøgningssystemet har beregnet en teoretisk lugtemission fra staldbygningerne. Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Af beregningen efter den nye lugtvejledning fremgår det, at geneafstand for lugt overholdes til samtlige typer af bebyggelser, da den beregnede afstand til områdetyperne er mere end 1,2 gange længere end den beregnede geneafstand. Se samlet lugtberegning herunder:

Tabel 4. Geneafstande.

<i>OMRÅDETYPE</i>	<i>Lovens krav- minimum afstand (m) (geneafstanden)</i>	<i>Den vægtede gennemsnitsafstand (m)</i>
<i>Byzone / Sommerhusområde</i>	<i>247,5</i>	<i>ca. 3.300</i>
<i>Samlet bebyggelse</i>	<i>175</i>	<i>ca. 2.800</i>
<i>Enkelt bolig</i>	<i>103</i>	<i>ca. 336</i>

Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens krav til lugtgeneafstand indenfor de tre typer beboelsesområder er overholdt og det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre øgede lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelse ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår om lugt:

- 37. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, kan kommunen påbyde at der foretages nærmere undersøgelser til at identificere lugtkilderne, og at undersøgelsen skal følges op med en handlingsplan for nedbringelse af generne. En evt. handlingsplan skal indeholde forslag til lugtreducerende tiltag som skal kunne godkendes af kommunen. Bedriften er forpligtet til at gennemføre de nødvendige tiltag til nedbringelse af lugtgenerne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.**

5.3 FLUER OG SKADEDYR

Skadedyr bekæmpes efter behov. Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinjer følges.

Fra staldene er der ingen fluegener. Hønsene spiser fluelarverne inden de udklækkes. Fra gødningslageret kan der opstå fluegener. Dette minimeres ved, at gødning bortkøres til biogasanlæg løbende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fluer og skadedyr:

- 38. Der skal løbende foretages observationer således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr.**
- 39. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige fluegener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.**

5.4 TRANSPORT

Til- og frakørsel for ejendommen sker fra Koldkurvej. Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Det tilstræbes dog at det sker i tidsrummet 5.00-20.00 og ikke på søn- og helligdage.

Tabel 5. Antal transportere.

ART	Antal transportere i ansøgt drift	Tidspunkt
Levende dyr til ejendommen	10	Hverdage
Æg og emballageleverance	105	På alle tider af døgnet
Døde dyr	25	På alle tider af døgnet
Foder	50	Hverdage
Brændstof	5	Hverdage
Husdyrgødning	75	Hverdage
Øvrige	5-10	Hverdage
Samlet antal transportere	280	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunens vurderer, at der er valgt hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården, og at der ikke vil forekomme væsentlige gener fra transport. Der stilles ingen vilkår for regulering af transportere.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår om transport:

- 40. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lign., således spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.**

5.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

Ejendommens væsentligste kilder til støj vil være ventilationsanlægget, foderleverancer og anden transport til og fra ejendommen.

Ventilationsanlægget bliver, jf. tidligere afsnit, vedligeholdt og rengjort samt optimeret med jævne mellemrum. Det er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket sikrer mod overventilering af stalden.

Færdigfoder indblæses i fodersiloer, men der sker ingen forøgelse i antal leverancer (ca. 1 gang i ugen). Det skyldes, at der køres med større læs.

Transport vil foregå fra tidlig morgen til sen aften, men det tilstræbes, at der ikke foregår tung transport på søn- og helligdage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Støj fra bedriftens interne transport samt støj fra de forskellige transport til og fra anlægget må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transport øges i forbindelse med produktionsudvidelsen.

Foderindblæsning kan være meget støjende, men foregår kun 1 gang i ugen. Det bør tilstræbes at levering foretages på hverdage og indenfor dagperioden (7-18).

Der er ikke foretaget støjberegninger, men der fastsættes støjkraav i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning.

Viborg Kommune vurderer at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser. Dette begrundes i at det de fleste støjkilder er placeret indendørs samt ejendommens beliggenhed i forhold til omkringboende og placering i forhold til offentlig vej.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj:

41. Grænseværdier for bedriftens samlede støjbidrag i omgivelserne som funktion af tidsrum og områdetype

<i>Områdetype</i>	<i>Dagperiode</i>	<i>Aftenperiode</i>	<i>Natperiode</i>
	<i>Mandag-fredag kl. 07.00-18.00</i>	<i>Mandag-fredag kl. 18.00-22.00</i>	<i>Alle dage kl. 22.00-07.00</i>
	<i>Lørdag kl. 07.00-14.00</i>	<i>Lørdag kl. 14.00-22.00</i>	
		<i>Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00</i>	
<i>Åbent land:</i>	<i>55 dB(A)</i>	<i>45 dB(A)</i>	<i>40 dB(A)</i>
<i>Reference-tidsrum *)</i>	<i>8 timer</i>	<i>1 time</i>	<i>½ time</i>

*) Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.

42. Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A)
43. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

5.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

I forbindelse med levering af færdigfoder kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige.

Der er opsat cykloner på siloer for at minimere støvgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes der ikke væsentlige problemer. Foderindblæsning vil kun give støvudvikling i begrænset omfang, da systemet vil være lukket ved indblæsning, og der er monteret cykloner. Ejendommen er beliggende direkte ud til en asfalteret vej, og der forventes ingen eller meget begrænsede støvgener i forbindelse med transport til ejendommen.

Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støv:

44. Landbrugsdriften må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden vurderer til at være væsentlige.
45. Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter tilsynsmyndigheden vurdering medfører gener for omgivelserne.
46. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige støvgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

5.7 LYS

Der er ingen fjernvirkning fra stalden. Der er opsat lys ved døre og porte.

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd. Der opsættes lysstofrør (sparepærer) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab. Der er ingen lux-styring (dagslysregulering), da der ikke er vinduer eller lysplader i produktionsdelen.

I forhold til BREF/BAT drives staldene med separat belysning, der bliver reguleret i forhold til hørnernes adfærd og alders-/udviklingstrin. I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er udendørs eller indendørs lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik. Det vurderes således, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende eller skæmme landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lys:

- 47. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.**

5.8 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommen og udbringningsarealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderer Viborg Kommune umiddelbart, at der kan være damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, trolldflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, trolldflagermus og odder optaget på Rødlisten som sårbare arter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune har ikke kendskab til tilstedeværelsen af bilag IV arter på eller omkring ejendommen

Viborg Kommune er ikke bekendt med forekomster af planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller umiddelbart op til ejendommen og husdyrbrugets udbringningsarealer.

Baseret på ovenstående stilles der ingen vilkår i forhold til påvirkning af bilag IV arter, fredede arter eller arter optaget på nationale eller regionale rødlistes.

6 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

Der er ikke ansøgt om godkendelse af arealer på bedriften. Al produceret husdyrgødning afsættes til biogasanlæg.

7 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel forsøges det at samle de enkelte afsnit i en samlet BAT-beskrivelse, herunder medtage forhold der ikke naturligt falder ind under tidligere afsnit.

Der foreligger følgende BAT-redegørelse.

Management

Der produceres konsumæg i 2 stalde.

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 16-18 uger, før den er udvokset og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønningen over i ægproduktionsanlægget. En høne kan producere æg i ca. 60 uger. Hønen har således udført sin mission i løbet af ca. 76-80 uger, herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Produktionen foregår efter alt ind-alt ud. Vilkaerne for ægproduktion er fastlagt i bekendtgørelse nr. 533 om beskyttelse af æglæggende høner.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøring og vedligehold af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft.

Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Efter rengøring foretages desinfektion, hvorefter stalden står tom en periode. Før indsætning af nye hønninger gennemskyldes vandsystem. Foder- og ventilationsanlæg afprøves og stalden tempereres.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klimaet skal være optimalt for dyrene.

Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang dagligt indsamles æggene - tidspunktet afpasses så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag, de er lagt.

Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Mindst 3 gange om ugen fjernes den faste gødning fra gødningsbånd og transporteres til gødningshuset.

Kølerum rengøres ca. 1 gang om ugen.

Staldindretning

Staldsystemet omlægges til etageanlægssystem, der i høj grad tilgodeser dyrenes velfærdsmæssige behov. I etageanlægget er der indbygget langsgående gødningsbånd. Disse bånd fjerner 75 % af gødningen 3 gange om ugen fra stalden. Dette har en betydelig effekt på ammoniakfordampningen fra staldanlægget.

Der sker således en reduktion af ammoniak fra staldene på 60 % selvom produktionen øges på ejendommen.

Staldsystemet indrettes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens BAT-teknologiblade om hhv. ”etagesystem til ægproduktion” og ”hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, der ikke holdes i bur.

Forbrug af energi og vand

Der opsættes et nyt ventilationsanlæg i forbindelse med ombygningen. Anlægget er energieffektivt og kan styres automatisk og manuelt.

Til belysning vælges sparepærer med lysdæmper, så belysning kan reguleres i forhold til hønernes behov.

Vandforbrug og spild holdes under opsyn. Der anvendes drikkeventiler i staldene, hvor vandtrykket kan justeres, så spild undgås.

Fodring

Der anvendes fasefodring for at opfylde hønernes behov for næringsstoffer og opnå den nødvendige tilvækst og reproduktion. Der anvendes op til 3 blandinger af tilskudsfoder.

Total råprotein ligger i gennemsnit på 153 gram/kg foder.

Total fosfor ligger i gennemsnit på normen, som er 4,7 gram/kg foder.

Der anvendes fytasetilsat tilskudsfoder.

Kemisk luftrensning

Der findes ét BAT teknologiblad om kemisk luftrensning hos høner. Teknologien er fravalgt, da der er anvendt andre teknologier til reduktion af ammoniak, som resulterer i opfyldelse af det vejledende BAT-niveau.

Gødningsopbevaring

Der produceres fast gødning og dybstrøelse som afsættes til biogasanlæg.

Der foretages udmugning 3 gange i ugen. Gødningen læsses på vogn og transporteres til opbevaring i gødningshus på samme ejendom. Gødningshuset har betongulv med afløb til opsamlingsbeholder.

Gødningshuset er tæt og holdes lukket bortset fra når der tilføres gødning.

Gødningshuset tømmes regelmæssigt, og der foretages fornøden inspektion og vedligeholdelse.

Gødningstørring

Der findes ét BAT teknologiblad om gødningstørring i stalde med gødningskumme - gulvdrift - skrabeægsproduktion. Teknologien er fravalgt, da der er anvendt andre teknologier til reduktion af ammoniak, som resulterer i opfyldelse af det vejledende BAT-niveau.

Udbringning af gødning

Der udbringes ingen husdyrgødning på bedriftens arealer. Al husdyrgødning afsættes til biogasanlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Strategien i Husdyrgodkendelsesloven bygger på forureningsbegrænsnings-princippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

EU har udarbejdet et BREF-dokument indeholdende en beskrivelse og vurdering af hvad der må anses for at være BAT på fjerkræfarme. Miljøstyrelsen har supplerende udarbejdet "vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT samt forskellige teknologiblade.

Management/ egenkontrol

Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug er det BAT at udføre alle følgende punkter:

- identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne
- have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene
- planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- planlægge gødning af markerne korrekt.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse og de i denne godkendelse stillede vilkår, at bedriften lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til management. Der er stillet vilkår bl.a. registrering af vand- og energiforbrug og foderforbrug, krav om dokumentation af opbevaringskapacitet, krav om beredskabsplan samt krav om redegørelse for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Foder

I forhold til BAT, er det forureningsforebyggende at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et teknologiblad for hhv. råprotein og fosfor i foder til æglæggende høner.

Viborg Kommune vurderer, at bedriften med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT i forhold til fodring. Dette begrundes med, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder er taget de nødvendige tiltag for at begrænse påvirkning af omgivelserne, herunder at mindske udskillelse af næringsstoffer (N og P) i gødning ved foderoptimering, idet der er fastsat krav til indhold af råprotein og fosfor i foderet.

Staldindretning

I forhold til staldindretning er det BAT at reducere ammoniakemissioner til luften som udgangspunkt efter nogle eller alle af de følgende principper:

- reducere af emitterende gødningsoverflader
- fjernelse af gødningen til en ekstern gyllebeholder

- anvendelse af yderligere behandling, såsom beluftning for at opnå bevægelse i væsken
- afkøling af gødningsoverflader
- brug af overflader (for eksempel spalter eller gødningskanaler) som er glatte og nemme at rengøre.

Indenfor staldindretning for fjerkræ findes der BAT-teknologiblade for "Etagesystem til ægproduktion", "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur" og "Kemisk luftrensning - høner".

I ansøgt drift anvendes etagesystem og gødningsbånd med hyppig udmugning (3 gange om ugen), hvilket vurderes at leve op til kravet om BAT. Der stilles vilkår til at stalden indrettes i overensstemmelse med BAT-teknologiblad for etageanlæg og med gødningsbånd.

Der kan beregnes et vejledende BAT-niveau for ammoniak, jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg på:

$$9,92 \text{ kg NH}_3\text{-N}/100 \text{ årshøner} \times 48150/100 \text{ årshøner} = 4776 \text{ kg NH}_3\text{-N}$$

Der er beregnet en samlet ammoniakemission fra anlægget på 3045 kg N/år.

Ammoniakemissionen ligger således under den vejledende emissionsgrænseværdi.

Forbrug af vand og energi

Inden for produktionen af æglæggende høner bruges vand til rengøringsaktiviteter i staldene og i forbindelse med vask af æg samt drikkevand til dyrene. Reduktionen af dyrenes vandforbrug betragtes ikke som værende praktisk. Permanent adgang til vand er generelt et krav og mht. drikkesystemer er der ikke tilstrækkelige data til at nå en BAT-konklusion.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Bedriften har forventning om at begrænse vandforbruget ved i fornødent omfang at anvende tørrengøring. Når der anvendes vand til rengøring i staldene iblødsættes og anvendes højtryksrensere med koldt vand. Der føres daglig kontrol med vandforbrug til opsporing af evt. lækager.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse, og de i denne godkendelse stillede vilkår, at bedriften lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til forbrug af vand og energi, beskrevet i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

For energiforbrug er det BAT at isolere staldbygninger, anvendelse af lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

For at leve op til kravene om BAT skal der løbende være opmærksomhed på energiforbrug og management på ejendommen. Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der er stillet vilkår om energi- og vandforbrug og om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der skal være fokus på at reducere forbruget.

Energiforbruget til ventilation vil udgøre en stor del af det samlede energiforbrug. Der er stillet vilkår om, at ventilation og kølerum skal kontrolleres regelmæssigt, således det kører energimæssigt optimalt.

Selvom der ikke er fastlagt et specifikt BAT-krav for forbrug af vand og energi, vurderer Viborg Kommune, at bedriften, med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT i forhold til forbrug af vand og energi. Der er stillet vilkår om bl.a. registrering af forbrug samt krav om at redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer

Opbevaring af husdyrgødning.

Det er BAT at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.

For fast gødning er det BAT, at:

- anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske, og
- placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer, hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.

Behandling af gødning forud for eller i stedet for udspredning kan udføres af følgende årsager:

- for at udvinde overskydende energi (biogas) i gødningen
- for at mindske lugtemissioner under lagring og/eller spredning
- for at mindske kvælstofindholdet af gødningen med henblik på at forhindre mulig forurening af jord og overfladevand som et resultat af udspreddingen og for at reducere lugten
- for at muliggøre enkel og sikker transport af gødning til fjerne egne eller når den skal anvendes i andre processer

På Koldkurvej 7 afsættes al gødning til biogasanlæg.

Betingelserne for gødningsbehandling på bedriften, som bestemmer, om en teknik er BAT, vedrører betingelser såsom landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Gødningen afsættes løbende til biogasanlæg.

Ved overholdelse af Husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT-krav vedrørende lagring af fast gødning og dybstrøelse.

Viborg Kommune vurderer ud fra ansøgningen om miljøgodkendelse, at bedriften lever op til lovens krav om anvendelse af BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning, både fast og flydende, som

beskrevet i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003.

Udbringning af husdyrgødning.

Der udbringes ikke husdyrgødning på bedriften.

Samlet

Viborg Kommune vurderer samlet, at bedriften med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til de afledte forhold beskrevet i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003 samt Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår for fjerkræ.

For at sikre, at udvidelsen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, er der fastsat en række vilkår. Det er Viborg Kommunes vurdering, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt gældende lovgivning og vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Bedriften skal dog i forbindelse med de regelmæssige tilsyn kunne redegøre for, hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang, der er sket udskiftning af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår i forhold til BAT

- 48. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, på forlangende kunne redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.**

8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I forbindelse med udvidelsen af bedriften er der udarbejdet et forslag til egenkontrol. Godkendelsens vilkår forudsætter også gennemførelse af egenkontrol på enkelte områder. Bedriften er tilknyttet et egenkontrolprogram kaldet HACCP, der bl.a. omfatter følgende punkter.

Rengøring:

- Udmugning i staldene 3 gange i ugen, for at minimere ammoniakfordampningen.
- I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig
- I forbindelse med holdskifte rengøres og desinficeres stalden

Energi- og vand:

- Føre journal over vand- og energiforbrug
- Tilsyn med drikkenipler dagligt for at opdage evt. lækage.

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Daglige tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæg og bygninger efter behov

Registrering af:

- Produktionsdata ugentlig
- Gødning afsat til biogasanlæg
- Driftstimer for gødningsbånd
- Kontrol eftersyn på kølerum og ventilationsanlæg
- Beregning af indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder/år
- Datoer for ind- og udsætning af dyr, dødelighed, faktisk og planlagt foderforbrug og indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder i de enkelte blandinger

Der føres foderkontrol på produktionen. Foderet sammensættes og optimeres løbende i samråd med konsulent.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vilkår om egenkontrol har til formål, at sikre en løbende og systematisk registrering, der giver bedst muligt grundlag for overblik over produktionsforholdene. Derudover kan registreringen fungere som dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift kan vurderes, når der føres tilsyn med husdyrbruget. Det vurderes, at de stillede vilkår i tilstrækkeligt omfang vil sikre en mere optimal kontrol af bedriften.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår i forhold til egenkontrol.

- 49. Dokumentation i form af kvitteringer og logbog m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.**

9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil al gødning fra stald og lager blive fjernet. Siloer tømmes, døre og porte aflåses, og der kontaktes en ejendomsmægler.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår i forhold til husdyrbrugets ophør.

50. Ved ophør af dyreholdet skal stalde, gødningshus m.v. tømmes og rengøres.

10 SAMLET KONKLUSION

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Viborg Kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold, har Viborg Kommune vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Viborg Kommunes opfattelse, at:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger, og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug, og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion, overordnet betragtet, ikke medfører en øget miljøpåvirkning i Kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre, men større bedrifter.
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
  - nabobeboelser
  - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
  - overfladevand
  - nitratfølsomme indvindingsområder
  - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

11 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

11.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til § 12 i Husdyrgodkendelsesloven ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune. Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen af virksomheden skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år, og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter § 41 i Husdyrgodkendelsesloven.

I tilfælde af, at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt. Vilårene kan dog i henhold til § 53, stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Husdyrgodkendelsesloven ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal, som tilsynsmyndighed, påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Husdyrgodkendelsesloven altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

11.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Husdyrgodkendelsesloven § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Viborg Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse. Det er en betingelse for klagesagsbehandling, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Godkendelsen offentliggøres på Viborg Kommunes hjemmeside den 28. november 2013. Klagefristen er inden 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Viborg Kommune i hænde senest den 27. december 2013 før kontortids ophør.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra Bekendtgørelsen.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Husdyrgodkendelsesloven. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

11.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

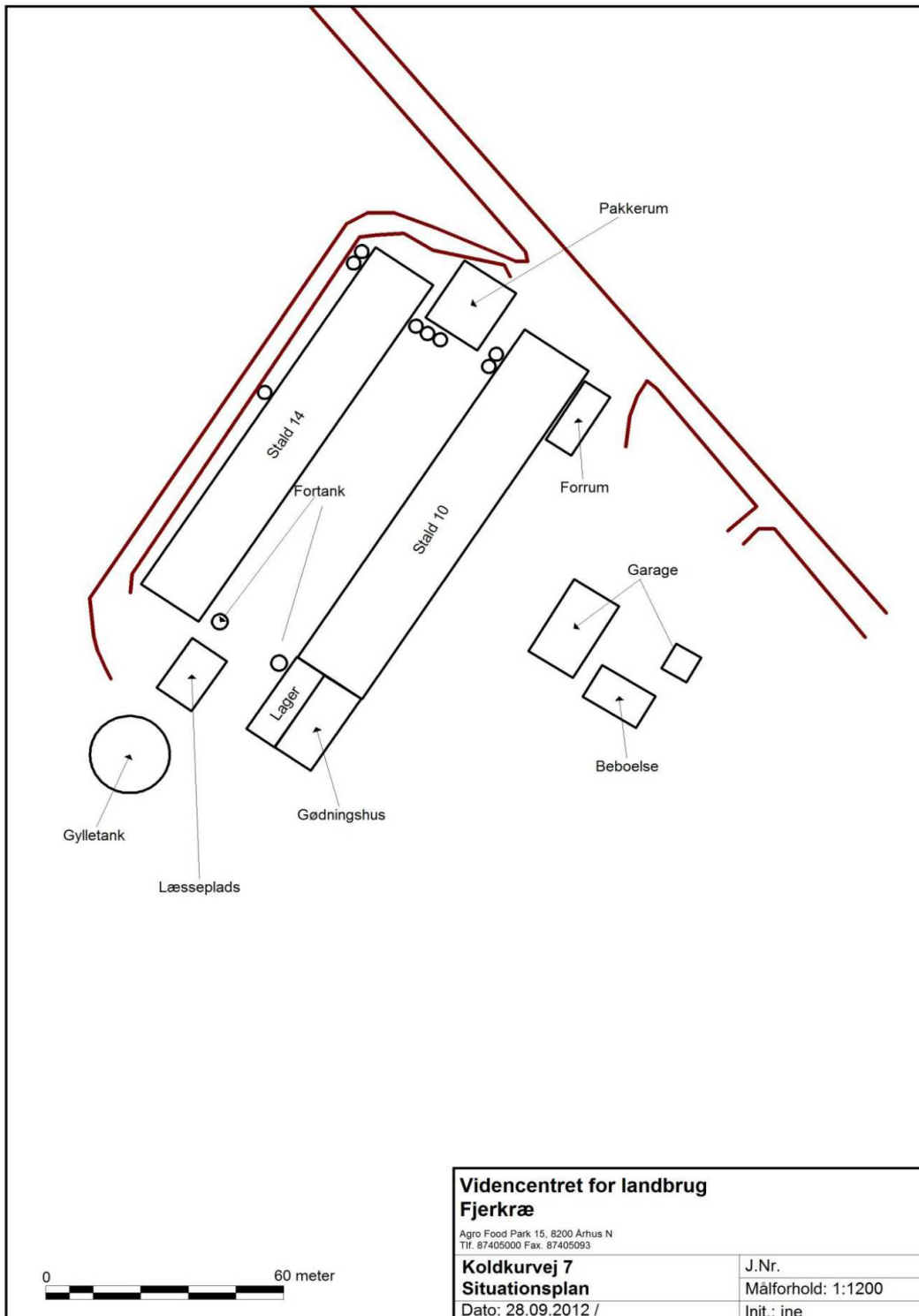

Underretning om godkendelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Midtjylland (midt@sst.dk)
- Miljøministeriet, Naturstyrelsen (nst@nst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (ae@eraadet.dk)
- Forbrugerrådet, (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600@webspeed.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- Naboer på Koldkurvej 2,4 og 5, 7470 Karup

12 BILAG

BILAG 1. SITUATIONSPLAN

BILAG 2. NATUROMRÅDER

